

KRIMINALRÄTTENS GRUNDER

AV

PETTER ASP & MAGNUS ULVÄNG

PÅ GRUNDVAL AV TEXTER AV

NILS JAREBORG

IUSTUS FÖRLAG

Förord

KRIMINALRÄTTENS GRUNDER är en lärobok i straffrätt som behandlar de allmänna lärorna om brotten. Framställningen utgör en fortsättning på – eller omarbetning av – Nils Jareborgs framställning ALLMÄN KRIMINALRÄTT (2001).

Nils inledde sitt författarskap avseende läroböcker i och med att BROTTEN MOT PERSON och FÖRMÖGENHETSBROTTEN gavs ut 1975 (den förstnämnda tillsammans med Alvar Nelson). Under tiden därefter har han publicerat åtskilliga böcker, bl.a. läroboksserien BROTTEN I–III, vilken utkom i flera upplagor. Nils författarskap har dels kommit att få en stor utbredning inom landets juristutbildningar, dels kommit att utgöra en central del av doktrinen. Den mest heltäckande framställningen rörande straffrättens allmänna del finns i de båda böckerna STRAFFRÄTTENS ANSVARSLÄRA (1994) och STRAFFRÄTTENS GÄRNINGSLÄRA (1995), vilka sedermera sammanfogades och omarbetades till Allmän kriminalrätt (2001).

Nils författarskap präglas av en hög grad av analytisk skärpa och en stark anknytning till modernare filosofi. Vi betraktar Allmän kriminalrätt som den bästa och mest genomarbetade framställningen över svensk straffrätt åtminstone sedan Hagströmers SVENSK STRAFFRÄTT utkom i två band i början av förra seklet. Allmän kriminalrätt har haft inflytande på den straffrättsliga diskussionen långt utanför Sveriges gränser.

Även om Allmän kriminalrätt allt sedan den gavs ut har använts som lärobok har det aldrig gjorts någon andra upplaga av boken. Det kan förvisso sägas att den absoluta lejonparten av vad som återfinns i boken fortfarande återspeglar gällande rätt, men på vissa punkter har rättsläget genomgått relativt stora förändringar. Detta har föranlett oss att under flera år ge ut ett supplement till boken i kompendieform. Knappt tio år efter att Allmän kriminalrätt gavs ut har vi emellertid nu, i samråd med Nils, funnit det lämpligt att ge ut en ny version av boken i vilken vi dels beaktar rättsutvecklingen sedan 2001, dels gör vissa förändringar som vi – utifrån vår erfarenhet av att undervisa på Allmän kriminalrätt – funnit vara motiverade för att göra boken ännu bättre såsom läromedel.

En grundtanke bakom projektet har varit att låta Allmän kriminalrätt kvarstå som den unika bok den är. Omarbetningen av texten har gjorts självständigt av undertecknade. Nils har således inget ansvar för innehållet i denna utgåva på annat sätt än att han varit med och bestämt inriktningen på omarbetningen. Om man vill betrakta detta som en ny upplaga eller en mer eller mindre självständig omarbetning av Nils arbeten är upp till läsaren att avgöra. Vid tveksamhet vill vi emellertid hänvisa till Allmän kriminalrätt som fortfarande bör betraktas som standardverket på området.

Omarbetningens omfattning varierar. I vissa delar har texterna kompletterats och utvecklats med exempel. I andra delar har systematiken tydliggjorts eller justerats. Vissa textpartier och vissa praxishänvisningar har avlägsnats och andra textpartier har ersatts av helt ny text.

Arbetet vid författandet av boken har fördelats salomoniskt genom att vi ansvarat för lika delar av omarbetningen. Petter Asp har därvid ansvarat för kapitel 1 (Inledning till kriminalrätten), kapitel 3 (Rättfärdigande omständigheter) och kapitel 6 (Osjälvständiga brottsformer). Magnus Ulväng har ansvarat för motsvarande bearbetning av kapitel 4 (Uppsåt och oaktsamhet), kapitel 5 (Ursäktande omständigheter) och kapitel 7 (Brottslighetskonkurrens). Kapitel 2 (Brottsbeskrivningsenlighet) har fördelats på så sätt att Ulväng har ansvarat för avsnitt 2.5 (Underlåtenhet) och avsnitt 2.6 (Gärningsculpa) medan Asp ansvarat för övriga delar. Hela manuskriptet har dock granskats och diskuterats fram i samråd.

Vi är skyldiga flera personer ett stort tack för hjälp i samband med arbetet. Amanuensen Gustaf Almkvist har upprättat rättsfallsregister, sakregister och ansvarat för att göra en ny och uppdaterad litteraturförteckning. Han har därutöver varit oss behjälplig med korrekturläsning och värdefulla kommentarer. Vidare har docenten Annika Norée och jur. kand. Fredrik Zanetti, liksom studenter på fördjupningskursen i straffrätt i Uppsala, läst och lämnat värdefulla synpunkter på delar av texten. Slutligen har Eva Thorell med sedvanlig skicklighet och lyhördhet hjälpt oss att faktiskt göra bok av manuskriptet. Ett varmt tack riktas till er alla.

Avslutningsvis skall framhållas att det nu står klart att Kriminalrättens grunder kommer att utgöra första delen i en serie av läroböcker på straffrättens område, vilka bl.a. kommer att behandla straffrättens allmänna del, straffrättens internationella dimensioner och straffrättens speciella del. Gemensamt för merparten av böckerna i serien är att de kommer att bygga på texter som tidigare publicerats av Nils Jareborg.

Uppsala i december 2009

Petter Asp

Magnus Ulväng